

תפילה בכבוד ראש – מבחן

- לפניך הסוגיא שלמדנו בנושא תפילה בכבוד ראש. סדר את המשפטים לפי הסדר הנכון של הגמרא! האם אתה יכול לעשות את זה בלי להסתכל בגמרא? רשום את מספרי המשפטים בתיבה שמשמאל לפי הסדר הנכון!
- תשובות:
- א"ר אלעזר: דאמר קרא (שמואל א, י) "והיא מרת נפש"
 - אלא א"ר נחמן בר יצחק: מהכא – (תהלים ב, יא) "עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה"
 - אלא א"ר יוסי בר' חנינא: מהכא (תהלים ה, ח) "ואני ברב חסדך אבא ביתך אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך"
 - מנה"מ?
 - ממאי? דילמא לעולם אימא לך "הדרת" ממש! כי הא דרב יהודה הוה מציין נפשיה והדר מצלי
 - ממאי? דילמא דוד שאני דהוה מצער נפשיה ברחמי טובא!
 - אלא אמר ר' יהושע בן לוי: מהכא – (תהלים כט, ב) "השתחוה לה' בהדרת קדש", אל תקרי "בהדרת" אלא "בחדרת"!
 - ממאי? דילמא חנה שאני דהוה מרירא לבא טובא!

2. ענה על השאלות שלמטה מתוך הקטע הבא של גמרא:

ואמר ר' יוחנן (י) אלא כן אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם דברים שאמרתי לך אמר להם לישראל בשמי הלכתי ואמרתי להם בשמך עבשו מה אני אמר להם: "מבלתי יכולת ה' יכול ה' מיבעי ליה אמר רבי אלעזר אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע עבשיו יאמרו אומות העולם תשש כחי כנקבה ואינו יכול להציל אמר הקב"ה למשה והלא כבר ראו נסים וגבורות שעשיתי להם על הים אמר לפניו רבונו של עולם עדיין יש להם לומר למלך אחד יכול לעמוד לשלשים ואחד מלכים אינו יכול לעמוד אמר ר' יוחנן מנין שחור הקדוש ברוך הוא והודה לו למשה שנאמר "ויאמר ה' סלחתי כדברך תני דבי רבי ישמעאל כדברך עתידים אה"ע לומר כן אשרי תלמיד שרבו מדה לו "ואולם ה' אני אמר רבא אמר רב יצחק מלמד שאמר לו הקדוש ב"ה למשה משה תחיתני בדברך: *חדש רבי שמלאי *לעולם יסדר אדם שבחו של הקב"ה וארד כך יתפלל מגלן ממש דכתיב "ואתחנן אל ה' בעת ההיא וכתיב ה' אלהים אתה החלוצה להראות את עבדך את גדלך ואת ירך החזקה אשר מי אל בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורותיך וכתיב בתריה אעברה נא ואראה את הארץ הסובה וגו' (סימן מעשים צדקה קרבן כהן תענית מע"ל ברו"ל):

1. מה המקור (ספר ופרק) של הפסוק: "מבלתי יכולת ה'?"

2. מה המקור (ספר ופרק) של הפסוק: "ויאמר ה' סלחתי כדברך?"

3. מושגים וביאורי מילים (כולל גם מילים ומושגים בסיסיים מהעבר)

- כובד ראש-
- פיקוח נפש-

3. רישא- _____
4. *מנא הני מילי - _____
5. *בר - _____
6. והדר מצלי- _____
7. מהכא- _____
8. דילמא - _____
9. אל תקרי- _____
10. שאני- _____

4. שאלות:

1. קשה להתרכז בתפילה בגלל כל המחשבות על נושאים שונים שעוברים לנו בראש. כיצד חסידים הראשונים ניסו להתגבר על הבעיה הזאת? _____
2. "וַאֲפֹלוּ נַחֲשׁ פָּרוּף עַל עֵקְבוֹ, לֹא יִפְסִיק:" האם בכל מצב יהיה אסור לזוז כדי להתרחק מהנחש? _____
3. מדוע הגמרא דוחה את האפשרות ללמוד שצריך להתפלל בכובד ראש מחנה? _____
4. מדוע לא ניתן ללמוד שיש להתפלל בכובד ראש מהפסוק "השתחוּוּ לֵה' בְּהִדְרָת קוֹדֶשׁ"? _____
5. מהי מסקנת הסוגיא - מאיזה פסוק אנו למדים שחייבים להתפלל בכובד ראש? _____

5. שאלות בונים:

1. מדוע המשנה הביאה שתי דוגמאות להסביר את הדין שלא מפסיקים באמצע התפילה: המלך שואל בשלומו וגם נחש כרוך על עקיבו? _____
2. איזו שאלה הקשינו על התשובה הסופית של הגמרא (לשאלה מנין לנו שצריך להתפלל בכובד ראש)? _____

3. מה התשובה לשאלה ששאלנו (בשאלה הקודמת)? _____
